



**CRNA GORA**  
**MINISTARSTVO PRAVDE**  
Direktorat za građansko zakonodavstvo i nadzor

***IZVJEŠTAJ***  
***O PRIMJENI ZAKONA O MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU***  
***(jul 2014. - jul 2017.)***

Podgorica, septembar 2017. godine

## I UVOD

Skupština Crne Gore je u decembru 2013. godine donijela Zakon o međunarodnom privatnom pravu, koji je objavljen u „Službenom listu Crne Gore“ 09. januara 2014. godine, a koji je počeo da se primjenjuje nakon šest mjeseci od dana objavljivanja.

U oblasti međunarodnog privatnog prava, do donošenja Zakona o međunarodnom privatnom pravu, primjenjivao se Zakon o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja iz 1982. godine, koji se u vrijeme svog donošenja smatrao izuzetno kvalitetnim tekstom i svojevrsnom kodifikacijom u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji. Međutim, protek vremena od skoro tri decenije i razvoj međunarodnog privatnog prava učinili su ga prilično anahronim zakonom sa stanovišta modernog prava.

Na nužnost izmjene pravne regulative u oblasti međunarodnog privatnog prava, pored ostalog, ukazala je i činjenica da je Crna Gora, kao članica Haške konferencije od 2007. godine, ratifikovala niz Haških konvencija, i potpisnica je velikog broja bilateralnih ugovora i da je ulazak u proces evropskih integracija dodatno ojačao potrebu za preispitivanjem važećih pravila međunarodnog privatnog prava i njihovim usklađivanjem sa pravom Evropske unije.

U skladu sa savremenim trendovima u Evropskoj uniji i svijetu, razvoj međunarodnog privatnog prava i u Crnoj Gori dobija na velikom značaju, a naročito kad u Evropi dolazi do regionalnog udruživanja i revitalizacije strogih državnih granica i državnog suvereniteta, »dvojnih državljanstava«, česte promjene boravišta i mjesta poslovanja, većeg ličnog i privatnog povezivanja bez obzira na državne granice, internacionalnih brakova, nasljeđivanja u više država i dr. Kad u takvom ambijentu nastaju sporovi koji imaju neki strani elemenat, onda na scenu stupaju pravila međunarodnog privatnog prava.

S obzirom na značaj ovog zakona, posebno je važno kontinuirano pratiti njegovu primjenu i, po potrebi, ukazivati na mjere i radnje koje je potrebno preduzimati u pravcu unaprjeđenja njegove primjene. Dosadašnja primjena ovog zakona, kao i njegova primjena u narednom periodu nesumnjivo će doprinijeti podizanju nivoa znanja sudija iz oblasti prava Evropske unije, čiji je značajan dio inkorporisan u njegove odredbe, što je posebno važno zbog činjenice da će Crna Gora, kada postane članica Evropske unije, sve njene uredbe čiji je predmet regulisanja oblast međunarodnog privatnog prava primjenjivati neposredno.

Primjenu Zakona o međunarodnom privatnom pravu prati Ministarstvo pravde, koje shodno Akcionom planu za pregovaračko poglavlje 24 – pravda, sloboda i bezbjednost, izrađuje izvještaje o njegovoj primjeni, sa statističkim podacima sudova i sudskom praksom.

Stoga će u ovom izvještaju biti prikazani statistički podaci o broju predmeta sa međunarodnim elementom u kojima su primijenjene odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu u osnovnim sudovima i Privrednom sudu Crne Gore, sudskoj praksi i načelnim pravnim stavovima Vrhovnog suda Crne Gore zauzetim povodom primjene ovog zakona. Pored toga, s obzirom na izuzetno veliki značaj koji ima Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu na edukaciji sudija koji primjenjuju ovaj zakon u cilju njegovog boljeg razumijevanja i pravilne primjene, u izvještaju će biti prikazani i podaci o sprovedenim obukama i seminarima iz oblasti međunarodnog privatnog prava koje je u posmatranom periodu organizovao navedeni centar.

Podaci za potrebe izrade izvještaja pribavljeni su od Vrhovnog suda Crne Gore i Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.

## II NOVI INSTITUTI U ZAKONU O MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU

Odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu su jasne i koncizne, otklonjene su pravne praznine, preuzete su odredbe iz uredbi Evropske unije, s tim što se posebno vodilo računa o nacionalnom interesu, našoj pravnoj tradiciji i običajima, kao i potrebama pravne sigurnosti.

Kada su u pitanju novi instituti iz oblasti međunarodnog privatnog prava, svoje mjesto u Zakonu o međunarodnom privatnom pravu našli su: klauzula odstupanja, norme neposredne primjene, uobičajeno boravište itd. Predviđeno je i značajno proširenje polja primjene kolizionopravne autonomije volje, tj. mogućnosti izbora prava za privatnopravne odnose sa međunarodnim elementom.

Klauzula odstupanja podrazumijeva da je sudija ovlašćen da u izuzetnim slučajevima ne primijeni mjerodavno pravo na koje ukazuje tačka vezivanja, već pravo druge države, ukoliko konkretan činjenični odnos sa pravom koje bi redovno trebalo biti primijenjeno ima tek slučajne, sporadične veze, a istovremeno pretežne odnose sa pravom druge države. Dakle, ovdje se radi o atipičnim situacijama gdje se na sudiju prenosi teret odlučivanja o odstupanju radi postizanja veće pravičnosti u odlučivanju. Klauzule odstupanja predviđene su i u nizu uredbi Evropske unije posvećenih određivanju mjerodavnog prava za privatnopravne odnose sa međunarodnim elementom.

Što se tiče normi neposredne primjene, uvaženo je postojanje posebnog interesa države da nezavisno od mjerodavnog prava budu primijenjeni njeni propisi, ukoliko je s aspekta domaćeg prava taj interes legitiman, bez obzira da li su ti propisi javnopravne ili privatnopravne prirode, a njihova se primjena nameće na osnovu pravnog sistema čiji su dio.

Kada je u pitanju uobičajeno boravište treba istaći da je ono na velika vrata ušlo u Zakon o međunarodnom privatnom pravu, i to u oblast mjerodavnog prava, a javlja se i kod određivanja nadležnosti. Prihvatanje koncepta »uobičajeno boravište« od posebne je važnosti za Crnu Goru, jer je isti sadržan i u Uredbama Evropske unije, kao i u haškim konvencijama koje je Crna Gora ratifikovala i koje je obavezuju. Radi pojašnjenja, uobičajeno boravište fizičkog lica, u smislu ovog zakona, je mjesto u kojem fizičko lice pretežno boravi, nezavisno od upisa u evidenciju nadležnog organa ili odobrenja boravka ili nastanjenja i bez obzira na to da li je boravak vremenski unaprijed ograničen. Prilikom određivanja uobičajenog boravišta treba voditi računa o okolnostima lične ili poslovne prirode koje ukazuju na trajnije veze sa tim mjestom ili na namjeru da se takve veze zasnuju. Za pravna lica, mjestom uobičajenog boravišta se obično smatra mjesto u kome je mjesto njihove glavne uprave, dok se uobičajenim boravištem preduzetnika smatra njegovo glavno mjesto poslovanja.

Što se tiče kolizionopravne autonomije volje, pored ugovornih odnosa, gdje je i do sada predstavljala osnovni princip, po prvi put se javlja i za druge vrste odnosa, i to u određenim statusnim, porodičnopravnim i nasljednopravnim odnosima. Izbor prava mora biti izvršen eksplicitno ili mora nedvosmisleno proizilaziti iz odredaba ugovora ili okolnosti slučaja (prećutan izbor prava). Uporednopravna praksa je pokazala da tamo gdje postoji, kolizionopravna autonomija volje doprinosi većoj pravnoj sigurnosti i unapređuje efikasno uređenje odnosa.

**III PREGLED BROJA PREDMETA U KOJIMA SU PRIMIJENJENE ODREDBE ZAKONA O MEĐUNARODNOM PRIVATNOM PRAVU U OSNOVNIM SUDOVIMA I PRIVREDNOM SUDU CRNE GORE, PO ODREĐENIM PERIODIMA I OBLASTIMA PRAVA**

U tabeli koja slijedi prikazan je broj predmeta u kojima su primijenjene odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu kod osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore, po određenim oblastima prava, u periodu

**JUL 2014. – JUL 2015. GODINE**

**Tabela 1**

| <b>NAZIV SUDA</b>           | <b>PORODIČNO PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>OBLIGACIONO PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>STVARNO PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>NASLJEDNO PRAVO</b><br>(broj predmeta) |
|-----------------------------|---|---|---|---|
| OSNOVNI SUD U BARU          | 20  | 1   | /                                       | 54  |
| OSNOVNI SUD U BERANAMA      | 9   | 1   | /                                       | 1   |
| OSNOVNI SUD U BIJELOM POLJU | 43  | 9   | 16                                      | /   |
| OSNOVNI SUD U DANILOVGRADU  | 1   | /   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U ŽABLJAKU      | /   | /   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U KOLAŠINU      | /   | /   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U KOTORU        | 16  | 150   | 165                                     | 1   |
| OSNOVNI SUD U NIKŠIĆU       | /   | /   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U PLAVU         | /   | /   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U PLJEVLJIMA    | /   | /   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U PODGORICI     | 16  | 2   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U ROŽAJAMA      | 22  | 2   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U ULCINJU       | /   | 1   | 1                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U HERCEG NOVOM  | /   | 1   | 1                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U CETINJU       | 1   | /   | /                                       | 3   |
| PRIVREDNI SUD CRNE GORE     | /   | 50  | /                                       | /   |
| <b>UKUPNO</b>               | <b>128</b>                                | <b>217</b>                                  | <b>183</b>                              | <b>59</b>                                 |

U tabeli koja slijedi prikazan je broj predmeta u kojima su primijenjene odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu kod osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore, po određenim oblastima prava, u periodu

**JUL 2015. – JUL 2016. GODINE**

**Tabela 2**

| <b>NAZIV SUDA</b>           | <b>PORODIČNO PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>OBLIGACIONO PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>STVARNO PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>NASLJEDNO PRAVO</b><br>(broj predmeta) |
|-----------------------------|---|---|---|---|
| OSNOVNI SUD U BARU          | 15  | 6   | 2                                       | 36  |
| OSNOVNI SUD U BERANAMA      | 17  | 2   | 3                                       | 1   |
| OSNOVNI SUD U BIJELOM POLJU | 38  | 12  | 10                                      | /   |
| OSNOVNI SUD U DANILOVGRADU  | /   | /   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U ŽABLJAKU      | /   | /   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U KOLAŠINU      | 2   | /   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U KOTORU        | 11  | 72  | 178                                     | /   |
| OSNOVNI SUD U NIKŠIĆU       | /   | /   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U PLAVU         | /   | /   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U PLJEVLJIMA    | /   | /   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U PODGORICI     | 10  | 2   | /                                       | 1   |
| OSNOVNI SUD U ROŽAJAMA      | 21  | 3   | /                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U ULCINJU       | 2   | 1   | 2                                       | 13  |
| OSNOVNI SUD U HERCEG NOVOM  | /   | 1   | 1                                       | /   |
| OSNOVNI SUD U CETINJU       | /   | /   | 10                                      | /   |
| PRIVREDNI SUD CRNE GORE     | /   | 93  | 2                                       | /   |
| <b>UKUPNO</b>               | <b>116</b>                                | <b>192</b>                                  | <b>208</b>                              | <b>51</b>                                 |

U tabeli koja slijedi prikazan je broj predmeta u kojima su primijenjene odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu kod osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore, po određenim oblastima prava, u periodu

**JUL 2016. – JUL 2017. GODINE**

**Tabela 3**

| <b>NAZIV SUDA</b>           | <b>PORODIČNO PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>OBLIGACIONO PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>STVARNO PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>NASLJEDNO PRAVO</b><br>(broj predmeta) |
|-----------------------------|---|---|---|---|
| OSNOVNI SUD U BARU          | 20  | 4   | 2                                       | 31  |
| OSNOVNI SUD U BERANAMA      | 18  | 1   | 7                                       | 2   |
| OSNOVNI SUD U BIJELOM POLJU | 35  | 7   | 1                                       | 4   |
| OSNOVNI SUD U DANILOVGRADU  | /   | /   | /                                       | /   |

|                            |            |            |            |           |
|----------------------------|------------|------------|------------|-----------|
| OSNOVNI SUD U ŽABLJAKU     | /          | /          | /          | /         |
| OSNOVNI SUD U KOLAŠINU     | /          | /          | /          | /         |
| OSNOVNI SUD U KOTORU       | 5          | 89         | 141        | 1         |
| OSNOVNI SUD U NIKŠIĆU      | /          | 1          | /          | /         |
| OSNOVNI SUD U PLAVU        | /          | /          | /          | /         |
| OSNOVNI SUD U PLJEVLJIMA   | /          | /          | /          | /         |
| OSNOVNI SUD U PODGORICI    | 6          | 1          | /          | /         |
| OSNOVNI SUD U ROŽAJAMA     | 25         | 2          | /          | /         |
| OSNOVNI SUD U ULCINJU      | 6          | 2          | 5          | 15        |
| OSNOVNI SUD U HERCEG NOVOM | /          | /          | /          | /         |
| OSNOVNI SUD U CETINJU      | 1          | 7          | /          | /         |
| PRIVREDNI SUD CRNE GORE    | /          | 106        | 1          | /         |
| <b>UKUPNO</b>              | <b>116</b> | <b>220</b> | <b>157</b> | <b>53</b> |

U tabeli koja slijedi prikazan je ukupan broj predmeta u kojima su primijenjene odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu kod osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore po periodima posmatranja, kao i zbir svih predmeta

**Tabela 4**

| <b>PERIOD<br/>POSMATRANJA</b> | <b>PORODIČNO<br/>PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>OBLIGACIONO<br/>PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>STVARNO<br/>PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>NASLJEDNO<br/>PRAVO</b><br>(broj predmeta) | <b>UKUPNO</b> |
|-------------------------------|---|---|---|---|---------------|
| 01.07.2014-<br>01.07.2015.    | 128   | 217   | 183   | 59  | <b>587</b>    |
| 01.07.2015-<br>01.07.2016.    | 116   | 192   | 208   | 51  | <b>567</b>    |
| 01.07.2016-<br>01.07.2017.    | 116   | 220   | 157   | 53  | <b>546</b>    |
| <b>UKUPNO</b>                 | <b>360</b>                                    | <b>629</b>                                      | <b>548</b>                                  | <b>163</b>                                    | <b>1700</b>   |

Analizirajući podatke iz navedenih tabela može se konstatovati da u posmatranom periodu u osnovnim sudovima i Privrednom sudu Crne Gore nije bio veliki broj predmeta u kojima su primijenjene odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu (1700).

Naime, navedeni sudovi su u prvoj godini primjene ovog zakona (jul 2014. - jul 2015. godine) imali u radu ukupno 128 predmeta sa međunarodnim elemetnom iz oblasti porodičnog prava, 217 predmeta iz oblasti obligacionog prava, 183 predmeta iz oblasti stvarnog prava i 59 predmeta iz oblasti nasljednog prava, u drugoj godini primjene (jul 2015. - jul 2016. godine) imali su u radu ukupno 116 predmeta sa međunarodnim elemetnom iz oblasti porodičnog prava, 192 predmeta iz oblasti obligacionog prava, 208 predmeta iz oblasti stvarnog prava i 51 predmet iz oblasti nasljednog prava, dok su u trećoj godini primjene (jul 2016. - jul 2017. godine) imali u radu ukupno 116

predmeta sa međunarodnim elementom iz oblasti porodičnog prava, 220 predmeta iz oblasti obligacionog prava, 157 predmeta iz oblasti stvarnog prava i 53 predmeta iz oblasti nasljednog prava. U svim navedenim predmetima primijenjene su odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu.

Shodno podacima iz navedenih tabela takođe se može konstatovati da je odstupanje u broju predmeta sa međunarodnim elementom u kojima su primijenjene odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu, po posmatranim periodima, vrlo malo - po nekoliko predmeta, dok su samo u nekoliko slučajeva, i to kada su u pitanju predmeti iz oblasti obligacionog i stvarnog prava, odstupanja u broju predmeta, po posmatranim periodima, nešto veća.

Nadalje, pojedini osnovni sudovi, i to: Osnovni sud u Žabljaku, Osnovni sud u Plavu i Osnovni sud u Pljevljima, u izvještajnom periodu nijesu imali u radu nijedan predmet sa međunarodnim elementom u kojem su primijenili odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu, dok su pojedini osnovni sudovi, i to: Osnovni sud u Danilovgradu (1 predmet), Osnovni sud u Kolašinu (2 predmeta), Osnovni sud u Nikšiću (1 predmet) i Osnovni sud u Herceg Novom (4 predmeta) imali izuzetno mali broj predmeta ove vrste.

Daleko najveći broj predmeta sa međunarodnim elementom u kojima su primijenjene odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu, u izvještajnom periodu imao je Osnovni sud u Kotoru (829 predmeta).

Vrhovni sud Crne Gore u posmatranom periodu nije zauzimao načelne pravne stavove koji se odnose na primjenu Zakona o međunarodnom privatnom pravu.

#### **IV OBUKE I SEMINARI KOJE JE ORGANIZOVAO CENTAR ZA OBUKU U SUDSTVU I DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU IZ OBLASTI MEĐUNARODNOG PRIVATNOG PRAVA I MEĐUNARODNE PRAVNE POMOĆI U GRAĐANSKIM I PRIVREDNIM STVARIMA**

U izvještajnom periodu Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je niz seminara i obuka iz oblasti međunarodnog privatnog prava i međunarodne pravne saradnje u građanskim i privrednim stvarima, i to:

- **22. i 23. januar 2015. godine** - u okviru Programa saradnje Luksemburga sa Crnom Gorom kroz pružanje tehničke pomoći "Višegodišnji konsultantski projekat", organizovan je seminar na temu: „Pravo Evropske unije u građanskim stvarima“. Cilj seminara je bio da se predstavi i napravi pregled prava EU u oblasti pravosudne saradnje u građanskim predmetima, konkretnije u oblasti porodičnog prava. Seminaru je prisustvovalo 16 učesnika, od kojih 12 predstavnika sudstva (10 sudija osnovnih sudova i 2 savjetnika iz viših sudova) i 4 predstavnika Ministarstva pravde.

- **19. mart 2015. godine** - u saradnji sa Njemačkom fondacijom za međunarodnu saradnju/IRZ fondacija, organizovan je seminar pod nazivom "Nadležnost, priznanje i izvršenje sudskih odluka u građanskim i trgovinskim stvarima u pravu Evropske Unije i pravu Crne Gore". Seminaru je prisustvovalo 17 učesnika, od čega 16 predstavnika sudstva (2 sudija Apelacionog suda Crne Gore, 2 sudija viših sudova, 2 sudija privrednih sudova i 10 sudija osnovnih sudova) i jedan predstavnik Ministarstva pravde.

- **20. mart 2015. godine** - u saradnji sa Njemačkom fondacijom za međunarodnu saradnju/IRZ fondacija, organizovan je seminar pod nazivom „Nadležnost, priznanje i izvršenje sudskih odluka u građanskim i trgovinskim stvarima u pravu Evropske Unije i pravu Crne Gore“. Seminaru je prisustvovalo 10 učesnika/predstavnika sudstva (1 sudija višeg suda, 8 sudija osnovnih sudova i 1 savjetnik osnovnog suda).

- **10. i 11. septembar 2015. godine** - organizovan je IV Modul Programa edukacije nosilaca pravosudne funkcije koji tu funkciju obavljaju manje od tri godine. Modul IV se odnosio na građansku

oblast, konkretnije na: vanparnični postupak, izvršni postupak i Zakon o međunarodnom privatnom pravu. Seminaru je prisustvovalo 15 sudija.

- **4. i 5. novembar 2015. godine** - u okviru projekta tehničke podrške Luksemburga Crnoj Gori, u saradnji sa EIPA-om (Evropski institut za javnu upravu) iz Luksemburga, organizovan je seminar na temu: "Slobodna cirkulacija presuda – Uzajamno priznanje i izvršenje sudskih odluka u pravosudnoj saradnji u EU u građanskim i privrednim stvarima – Nova EU Uredba Brisel I-bis i postupci pred evropskim sudovima". Seminaru su prisustvovala 23 predstavnika sudstva (3 sudija Vrhovnog suda Crne Gore, 1 sudija i 1 savjetnik Višeg suda u Podgorici, 1 sudija i 2 savjetnika Privrednog suda Crne Gore, 8 sudija i 2 savjetnika Osnovnog suda u Podgorici, 3 sudija Osnovnog suda u Nikšiću, 1 sudija Osnovnog suda Herceg Novom i 1 savjetnik Osnovnog suda u Ulcinju), kao i 1 predstavnik Ministarstva pravde.

- **28. i 29. novembar 2016. godine** – organizovan je seminar za sudije na temu: "Međunarodna pravna pomoć u građanskim i trgovinskim stvarima". Seminar je imao za cilj unaprjeđenje znanja kada je u pitanju pružanje pravne pomoći u građanskim i trgovinskim stvarima, kao i upoznavanje sa obavezujućim Uredbama Evropske unije. Seminaru je prisustvovalo 28 predstavnika sudstva (5 sudija Višeg suda u Podgorici, 21 sudija osnovnih sudova i 2 savjetnika).

- **26. i 27. januar 2017. godine** – u saradnji sa Međunarodnom organizacijom za razvoj prava/IDLO iz Rima, uz finansijsku podršku Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj (EBRD), organizovan je seminar na temu ugovora u međunarodnoj prodaji roba i mjerodavnog prava. Seminaru je prisustvovalo 19 predstavnika sudstva (17 sudija i 2 savjetnika).

- **21. i 22. mart 2017. godine** – organizovan je Regionalni seminar za sudije na temu: "Pravo Evropske unije - Praktična pitanja u okviru pravosudne saradnje u građanskim, privrednim i porodičnim stvarima". Seminar je organizovan od strane Savjeta za regionalnu saradnju (RCC). Ispred Crne Gore seminaru je prisustvovalo 2 sudija (1 sudija Višeg suda u Podgorici i 1 sudija Osnovnog suda na Cetinju).

- **16. i 17. maj 2017. godine** – organizovan je seminar na temu "Uzajamno priznanje i izvršenje, instrumenti za priznanje i izvršenje u građanskim i privrednim stvarima u okviru EU pravosudne saradnje – preinačena EU Brisel I-bis Uredba i evropski postupci", EIPA/Evropskog instituta za javnu upravu iz Luksemburga. Seminaru je prisustvovalo 18 učesnika (14 sudija i 4 državna tužioca).

## V OCJENA STANJA

Zakon o međunarodnom privatnom pravu je u primjeni tri godine i na osnovu dostavljenih statističkih podataka i obavještenja sudova može se zaključiti da ne postoje problemi u njegovoj dosadašnjoj primjeni.

Naime, sudovi koji su nadležni za vođenje postupaka u kojima se primjenjuju odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu nijesu ukazali ni na jedan problem u dosadašnjoj primjeni ovog zakona, dok, sa druge strane, Vrhovni sud Crne Gore, u izvještajnom periodu nije zauzimao načelne pravne stavove u pogledu tumačenja njegovih odredbi, iako se radi o izuzetno kompleksnom zakonu koji sadrži nova pravila međunarodnog privatnog prava koja su preuzeta iz uredbi Evropske unije, što ukazuje da su njegove norme dovoljne jasne onima koji ga primjenjuju.

Kada se posmatra ukupan broj predmeta sa međunarodnim elementom u kojima su primijenjene odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu u izvještajnom periodu, a prema dostavljenim podacima, zaključuje se da taj broj nije veliki i iznosi 1700 predmeta. Pojedini osnovni sudovi (Osnovni sud u Žabljaku, Osnovni sud u Plavu i Osnovni sud u Pljevljima) nijesu imali nijedan predmet sa međunarodnim elementom u kojem bi primijenili odredbe Zakona o međunarodnom privatnom pravu, dok su kod pojedinih osnovnih sudova (Osnovni sud u Danilovgradu, Osnovni sud u Kolašinu,



Osnovni sud u Nikšiću i Osnovni sud u Herceg Novom) u vrlo malom broju predmeta primijenjene odredbe navedenog zakona. Daleko najveći broj predmeta sa međunarodnim elementom u kojima su primijenjene odredbe navedenog zakona imao je Osnovni sud u Kotoru (829 predmeta), što je i očekivano s obzirom da se radi o sudu koji je nadležan za teritoriju opština Kotor, Budva i Tivat koje godišnje posjeti veliki broj turista.

Pravilnom tumačenju i primjeni odredbi Zakona o međunarodnom privatnom pravu nesumnjivo doprinose i aktivnosti Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu koji je u izvještajnom periodu organizovao niz seminara i obuka iz oblasti međunarodnog privatnog prava. Seminare i obuke iz navedene oblasti pohađalo je ukupno 126 sudija iz raznih sudskih instanci i sa različitih područja, kao i 13 savjetnika, a pojedine seminare pratili su i predstavnici Ministarstva pravde. Imajući u vidu broj i strukturu sudija i savjetnika koji su prošli navedene obuke i seminare može se konstatovati da je taj broj zadovoljavajući i da se sa osnovom može očekivati da će se ovaj zakon i dalje uspješno primjenjivati. U narednom periodu treba kontinuirano nastaviti sa navedenim obukama i seminarima i nastojati da svi sudije i savjetnici koji se bave građanskim pravom iste pohađaju.

## **VI PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD**

U cilju dalje djelotvorne primjene Zakona o međunarodnom privatnom pravu u narednom periodu potrebno je preduzeti sljedeće:

- nastaviti sa praćenjem implementacije Zakona o međunarodnom privatnom pravu kroz izradu godišnjih izvještaja o njegovoj primjeni, koji će sadržati podatke o predmetima u kojima su primijenjene odredbe navedenog zakona, podatke o relevantnoj sudskoj praksi, načelna pravna mišljenja koja je zauzeo Vrhovni sud Crne Gore u pogledu tumačenja njegovih odredbi, kao i podatke o aktivnostima Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu koje su preduzete u cilju edukacije sudija i savjetnika iz oblasti međunarodnog privatnog prava;
- nastaviti sa kontinuiranom edukacijom sudija i savjetnika iz oblasti međunarodnog privatnog prava i prava Evropske unije;
- pratiti promjene relevantne pravne tekovine Evropske unije i, po potrebi, izvršiti usaglašavanje Zakona o međunarodnom privatnom pravu sa tim promjenama.